

Interkommunalt plansamarbeid for E18 Dørdal – Grimstad
Styremøte 24. juni 2025 kl 0900
Torbjørnshall, Gjerstad

Saksframlegg

Forslag til kommunedelplan for E18 Tvedestrand – Risør, i Tvedestrand og Risør kommuner.

Forslag til vedtak

IKP-styret vedtar å legge kommunedelplan for E18 Tvedestrand – Risør basert på korridor 20 ut på høring og offentlig ettersyn i perioden 26. juni til 10. oktober 2025.

Bakgrunn

Det har over tid vært usikkerhet og uklarhet om videre planlegging av E18 i Tvedestrand og Risør kommuner. Nye Veier startet opp arbeidet med reguleringsplan i 2020-21, men dette arbeidet strandet fordi det ikke var mulig å få tilslutning til realiserbart prosjekt.

Etter dette ble det gjennomført verdianalyse av prosjektet og det ble gjennomført konsekvensutredning av fire korridorer (10, 20, 30 og 40). Nye Veier fulgte den faglige anbefalingen og gikk videre med planlegging av det høyest rangerte alternativet, som var korridor 20.

På grunn av lang tidshorisont for utbygging av strekningen ønsket Nye Veier å endre plantype fra reguleringsplan til kommunedelplan. Dette for å sikre nødvendig areal for kommende reguleringsplanarbeide, gi avklaring for dem som er berørt av de andre korridorene, og for å kunne videreutvikle og optimalisere det anbefalte alternativet slik at nytte og kostnad kan forbedres.

Styret i det interkommunale plansamarbeidet vedtok i møte 3. februar 2025 å be Nye Veier sette i gang planarbeide med kommunedelplan for E18 Tvedestrand – Gjerstad basert på korridor 20. Dette i tråd med delegert myndighet som styret har fått fra de respektive kommunestyrene til å fatte prosessledende beslutninger.

Fakta

Nye Veier har utarbeidet forslag til kommunedelplan for E18 i Tvedestrand og Risør for å avklare og sikre korridor for E18 mellom Rødmyr i Tvedestrand og Akland i Risør, samt gi føringer for fremtidig planarbeid. Fra konsekvensutredningen er alternativ 20 (K20) vurdert som best i den samfunnsøkonomiske analysen. I etterkant har det blitt sett på forbedrede løsninger ved Lunde og Akland. Alternativ 20 med forbedringer (K20-1) er lagt til grunn i forslag til kommunedelplan for E18 Tvedestrand – Risør.

Planforslaget legger til rette for blant annet 15 kilometer motorvei, to tunneler, tre bruer og ett planskilt kryss utformet som ruterkryss (ved Øylandsdal i Risør). Planforslaget legger også til rette for sammenhengende lokalvei på strekningen

De viktigste målene med kommunedelplanen er høyest mulig samfunnsøkonomisk lønnsomhet, og lavest mulig klimagassutslipp. Arbeidet skal også legge til rette for at hele prosjektet skal sertifiseres som minst «very good» i henhold til standarden Breeam Infrastructure.

Kommunedelplanen avklarer og sikrer korridor for fremtidig E18 gjennom en båndleggingssone, og gir føringer for videre reguleringsplanarbeid. Innenfor båndleggingssonen gis det et bygge- og deleforbud i 4 år fra planen er vedtatt. Båndleggingen skal gi nødvendig tid til å utarbeide en reguleringsplan som avklarer arealbruken i detalj, uten at det gjennomføres tiltak som kan være til hinder for planlegging og utbygging av fremtidig E18.

Båndlegging:

Båndleggingssonens utstrekning omfatter de arealene som det framtidige totale veianlegget vil legge beslag på, samt permanente og midlertidige arealer som trengs for å kunne gjennomføre bygging av veien.

På strekninger med gjenbruk av dagens E18 og i områder med nærliggende bebyggelse, spesielt i Akland, er båndleggingssonen stedvis snevret inn. Handlingsrom utover dette vil være sikret gjennom gjeldende byggegrenser fra dagens E18, som må håndheves sammen med båndleggingssonen.

Båndleggingssonen oppheves når reguleringsplanen er vedtatt eller når perioden for båndlegging utgår. Perioden kan søkes forlenget med ytterligere 4 år ved behov.

Beskrivelse av anbefalt korridor:

Planforslaget er en forbedret løsning av alternativ 20, K20-1. Planlagt E18 gjenbruker dagens vei mellom Rødmyr – Lunde og Røysland – Akland. Mellom Lunde – Røysland går korridoren på nordvestsiden av Lundeheiene.

Det blir kryss ved Øylandsdal i Risør, og det blir sideveinett for lokaltrafikk på hele strekningen. I sørenden kobles planlagt E18 på dagens firefelts vei (Fløyheitunnelen), og i nordenden (Akland) kobles den til dagens trefeltsvei mot Gjerstad.

Konsekvensutredning – virkninger av tiltaket:

I konsekvensutredningen er virkninger for ikke-prissatte fagtemaer som landskap, friluftsliv, naturmangfold, kulturarv og naturressurser vurdert for alle fire alternativer mellom Rødmyr og Lindtjenn.

Nye Veier legger en forbedret løsning av alternativ 20, K20-1, til grunn for kommunedelplanen, og denne løsningen stopper ved Akland. Forbedringene endrer ikke på konklusjoner eller rangering for de ikke-prissatte fagtemaene for alternativ 20 i konsekvensutredningen.

Vurderinger

Plankoordinator har vurdert om planprogrammet for reguleringsplan kan videreføres, og om skifte av plantype fra reguleringsplan til kommunedelplan er innenfor planprogrammets handlingsrom. Planprogrammet er et fleksibelt verktøy, hvis viktigste formål er gjøre rede for planarbeide, planprosessen og opplegg for medvirkning, samt å beskrive opplegget for utredning av planens virkninger for miljø og samfunn. Dette vil ikke være noe annerledes eller mer omfattende for

kommunedelplan enn for reguleringsplan. Intensjonene i planprogrammet vil være oppfylt. Det skal derfor ikke være noe i veien for dette skiftet av plantype.

Grunnlaget for å velge korridor 20 er godt. Swecos faglige vurdering av de ikke-prissatte temaene i konsekvensutredningen er tydelig og forståelig. Nye statlige planretningslinjer som kom ved årsskiftet sier blant annet at *muligheten for å bygge innenfor eller i tilknytning til eksisterende byggeområde skal kartlegges og utnyttes før det vurderes å ta i bruk områder avsatt til landbruks-, natur- og friluftsmål og grøntområder til utbyggingsformål. Planlegging skal bidra til å nå målet om å redusere nedbygging av særlig viktige naturarealer.*

Planforslaget følger opp dette.

Løsningene som foreslås gjennom alternativ K20-1 er gode trafikal sett. Ny vei vil få fire kjørefelt, fysisk midtdeler og fartsgrense 100 km/t. Sikkerhet og framkommelighet vil bli kraftig forbedret.

Så vil det være ulemper også, som ved alle veiprosjekter av denne størrelsen. Den største påvirkningen vil være på jordbruk, mens den foreslåtte korridoren i mindre grad berører viktige landskapskvaliteter i relativt uberørt natur.

Konklusjon

Plankoordinator anser at korridor 20 vil være en god løsning for framtidig E18. Det er viktig å sørge for at prosjektet kommer videre, at man får ferdigstilt et planleggingsarbeid som sikrer arealer og arealavklaringer, samt videreutvikler prosjektet til å bli mer modent for gjennomføring.

Plankoordinator anbefaler IKP-styret å gjøre følgende vedtak:

IKP-styret vedtar å legge kommunedelplan for E18 Tvedestrand – Risør basert på korridor 20 ut på høring og offentlig ettersyn i perioden 26. juni til 10. oktober 2025.